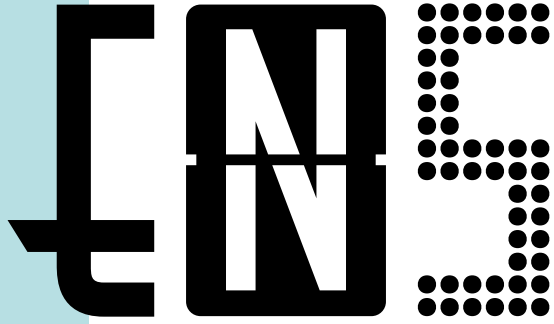

EL NOU SANTPOLENC

Gener
2023

#109

EN PORTADA

SANT POL SOTA LA NEU

Pàgs. 4-11

Més sostenibles

Encentem any amb aquest primer ENS del 2023 que arriba acompanyat de canvis. Com haureu comprovat, la revista no us ha arribat a la bústia de casa, sinó que l'heu trobat en alguna de les dependències municipals o en algun comerç de la vila. Deixem de repartir-la, doncs, a totes les bústies amb l'objectiu de reduir costos a l'administració pública i esdevenir més sostenibles amb el medi ambient, ja que reduïm la impressió d'exemplars per reduir la quantitat de paper i la petjada d'emissions que genera la producció de la revista.

Enteníem, també, que no totes les llars de Sant Pol podien estar interessades en la lectura de l'ENS, de manera que no només reduïm la quantitat de paper, sinó que també canviem el sistema de distribució i deixem la revista en una sèrie de punts seleccionats on la puguin trobar aquelles persones que realment la vulguin.

Aquests canvis comporten, alhora, un estalvi econòmic important per a les arques municipals, ja que reduïm els costos d'impressió i de distribució de la revista. El que no canvia, però, és la voluntat d'oferir-vos continguts amb valor històric que siguin del vostre interès, com els que trobareu en aquest número.

És el cas del record a Josep M. Ainaud de Lasarte quan es compleixen 10 anys de la mort d'aquest important historiador, promotor cultural i polític català molt vinculat a Sant Pol de Mar. A més, coneixerem la Penya Melons, entitat de la vila que ha agafat el relleu de la Marxa de Sant Pau. I no us perdeu les imatges del Sant Pol emblaquinat a partir de les diferents nevades que ha viscut la vila.

Bon any i gràcies per la confiança!

ENS

Dipòsit legal
B-24263-93

Edita

Ajuntament
de Sant Pol de Mar

Consell Editorial

Albert Zanca
(Alcalde)

David Hernández
(Regidor de Participació
Ciudadana)

Carme Vila
(Consell de la Vila)

Gabriela López
(Consell de la Vila)

Cristina Bosch
(Arxiu Municipal)

Marc Vidal
(Tècnic Comunicació)

Coordinació

Marc Vidal (Regidoria
de Comunicació)

Disseny i maquetació
www.mutudesign.com
(Gina Rodríguez)

Impressió

Impremta Pagès

Fotografia

Arxiu Ajuntament
Sant Pol de Mar, Arxiu
Municipal i Arxiu Pere
Sauleda

Distribució

Malalts de Bústia

Publicitat

ens@santpol.cat
93 760 01 52

Ajuntament

de Sant Pol de Mar

Plaça de la Vila, 1
08395 Sant Pol de Mar
Tel. 93 760 04 51
www.santpol.cat

Facebook/Twitter/
Instagram/YouTube:
@ajsantpol

Imprès en paper
100% ecològic

Tirada

2.000 exemplars

Cost unitari

0,76€

TELÈFONS D'INTERÈS

Arxiu Municipal

93 780 33 38

Biblioteca Can Coromines

93 760 45 44

Ca l'Arturo

93 760 30 06

Consultori Local

Sant Pol de Mar

93 760 48 18

Llar d'infants Pi del Soldat

93 760 10 72

Oficina d'Atenció

a la Ciutadania (OAC)

93 760 04 51

Oficina Turisme

93 760 45 47

Polícia Local

93 760 05 19

Emergències: 609 306 609

Serveis Socials Municipals

93 760 09 09

**TENS QUEIXES SOBRE
L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA?**

Contacta amb el Síndic de Greuges:

900 124 124 / sindic@sindic.cat

www.sindic.cat

Sumari **EN**

PORTADA

**SANT POL
SOTA LA NEU**

REPORTATGE

**AINAUD DE
LASARTE I
SANT POL**

REPORTATGE

**CARME KARR,
PRECURSORA
DEL FEMINISME
A CATALUNYA**

ENTITAT

**PENYA
MELONS**

EL PER QUÈ DEL SEU NOM

**ELS CARRERS
DE SANT POL**

RECOMANACIONS LITERÀRIES

VA DE LLIBRES

RECOMANACIONS LITERÀRIES

AUTORS LOCALS

TRIBUNA POLÍTICA

SANT POL SOTA LA NEU

A Sant Pol neva poc, però al llarg dels darrers segles ho ha fet en força ocasions. Fem un recull de les nevades que coneixem des de finals del segle XIX, per veure, d'una banda, paisatges de postal amb el poble emblanquinat i, de l'altra, com era la nostra vila fa més de 100 anys i com ha anat evolucionant amb el pas del temps.

Cristina Bosch i Prat

Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

Gran nevada de 1962 al carrer Manzanillo. Es poden observar els flocs de neu caient

És força excepcional veure neu a Sant Pol, per això els nostres vilatans sempre han tingut la voluntat de deixar testimoni d'aquests episodis meteorològics, ja sigui a través de cròniques a la premsa del moment, o bé mitjançant la fotografia.

Una nevada és un espectacle atmosfèric que no veiem gaire sovint i, segurament per això, ens produeix una mena de fascinació. Sota la neu tot sembla més bonic i bucòlic, però, d'altra banda, no estem preparats per fer-hi front i pot arribar a ser un autèntic caos. Fa més d'un segle, quan la majoria dels santpolencs vivia de l'agricultura, una nevada podia suposar una veritable catàstrofe.

**FA MÉS D'UN SEGLE,
QUAN LA MAJORIA DELS
SANTPOLENCS VIVIA
DE L'AGRICULTURA,
UNA NEVADA PODIA
SUPOSAR UNA
VERITABLE CATÀSTROFE**

Segle XIX

El 18 de gener de 1891 va ser un dia de fred intens. La companyia del tren, farta que els temporals de mar fessin malbé la via cada dos per tres, acabava de construir l'escullera, cosa que li havia valgut la oposició de tota la classe pescadora de Sant Pol. En aquest context, *les onades de mar saltaven per sobre la muralla construïda per l'Empresa del ferrocarril i quedaven instantàniament glaçades, cosa que no s'havia vist mai en aquest país, del record dels vius.*

El març de 1892 cau pedra menuda i neu, però la primera referència a una nevada important la trobem el gener de 1894, quan la neu cobreix la terra de més d'un pam de neu, que no desapareix fins passats 4 dies.

L'any següent, el 1895 *han sigut tantes ja les nevades que havem tingut durant aquest hivern que hem perdut lo compte: el 28 de gener vegerem les teulades de les cases i serralades veïnes cobertes de neu, i més tard, el 4 de març, emblanquinà tot lo terme, deixant una gruixa de neu d'uns 20 centímetres.* Aquesta nevada tardana fa molt de mal

"LES ONADES DE MAR SALTAVEN PER SOBRE LA MURALLA (...) I QUEDAVEN INSTANTÀNIAMENT GLAÇADES"

i esdevé una autèntica calamitat per la gent de Sant Pol, que donen la collita per perduda.

Els següents hiverns el clima gaudeix d'una suavitat atípica respecte al que acostumava, que es manté fins l'any 1899. La darrera setmana de Gener, es produeix una intensa nevada al litoral i al prelitoral de Barcelona. A Sant Pol coincideix amb la Diada de Sant Pau, el 25 de gener: *caigueren borrellons de neu glaçats i això fou causa de que la animació de la fira decaigués i molts firetaires pleguessin lo ram abans d'hora.*

Nevada de 1942.
Joan Vila i Arcelos
i Jeroni Carbonell i
Casanovas

Segle XX

El març de 1901 neva d'allò més bonic. Malauradament, això fa que *els que tenen sembrades patates estiguin sempre amb l'ai al cor i que els ceps estiguin tan endarrerits que no se'ls hi veu cap pàmpol.*

L'any 1906 fa un gener amb vent molt fort i temporals de mar. *La vigília de Sant Pau ens despertarem nevats i amb un fred que pelava, tot i que, sortosament, el dia de la fira va ser esplèndid de debò.*

Per la candelera de 1907, el 2 de febrer, *el termòmetre marca un grau sota zero al carrer, l'endemà neva i continua persistint lo fred i el mal temps.*

Alguna d'aquestes nevades és la protagonista de la primera foto que conservem de Sant Pol sota la neu. Ho sabem perquè al costat de l'estació ja s'hi ha construït *Ca la Glòria Duran* (1901), a l'actual carrer Nou 44, i encara no s'han començat a construir les Escoles del carrer Santa Clara (inaugurades l'any 1910).

El febrer de 1909 el fred es fa sentir: *nos llevarem tots blancs. La neu omplia teulades, camps i muntanyes.*

Els anys 1910 i 1911 la neu arriba a Sant Pol fora de temps. A finals de març cau molta neu per tot arreu. *Casi fa riure, si no fes passar angúnies als pobres pagesos santpolencs.*

El gener de 1914 es produeix una gran nevada. Sabem que al centre de Barcelona cauen 24 centímetres de neu, de manera que ben segur que a Sant Pol també neva, però malauradament coincideix amb una aturada en les publicacions de *La Costa de llevant* i no en tenim cap crònica.

Nevada (1914-1917).
Hi ha construït tan sols el primer tram de La Punta

Nevada
(1906 o 1907)

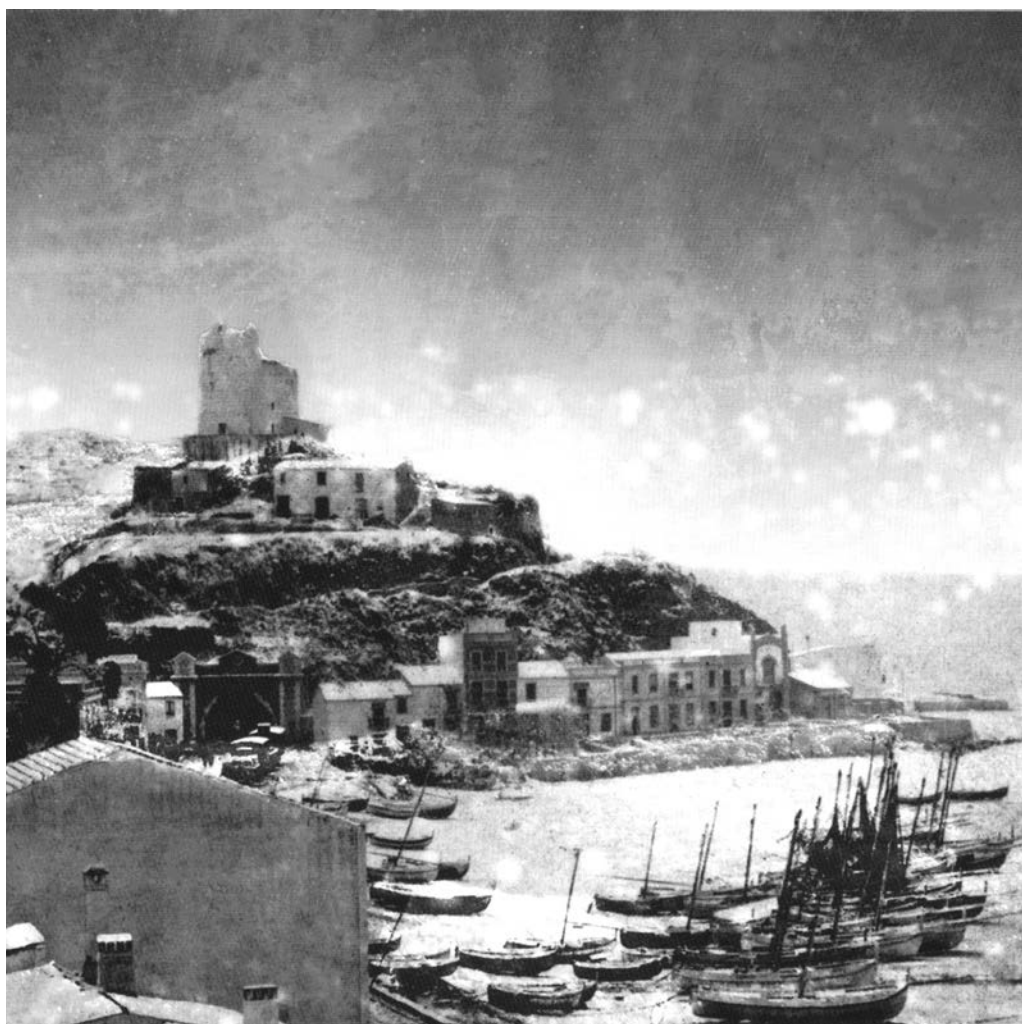
A principis de 1915 torna a nevar de valent, tot i que aquest cop almenys ho fa un cop passada la fira de Sant Pau, el 28 de gener.

A finals de febrer de 1916 es produeixen vents, pluges i neus, que naturalment han refrescat la temperatura.

El Nadal de 1917 és un dels mes freds. El dia de Sant Esteve cauen alguns borrallons de neu, però'ls dies següents si bé brillà el sol, en canvi l'aire glaçava i feia petar els dits.

A partir d'aquí ens quedem sense fonts locals, de manera que hem de resseguir les nevades amb dades d'altres indrets i amb les escasses fotografies que ens han arribat. Sabem que tant el 1920 com el 1924 es produeixen nevades importants, que provoquen problemes de mobilitat a la ciutat de Barcelona.

Nevada
(dècada de 1920)

Nevada (1937).
A l'esquerra la
fàbrica de lones
de Can Tobella i
a la dreta l'Hotel
Solàrium, encara en
construcció

Nevada (1938)

Als anys 30 hi ha alguns episodis de neu destacats. Neva el desembre de l'any 1933 i torna a fer-ho el desembre de 1937.

L'hivern de 1938 passarà a la història com un dels més freds del segle. En plena Guerra Civil, es produeixen

diverses nevades, el 15, 16 i 17 de febrer.

Durant la postguerra, les nevades s'espaien una mica més. Sabem que neva el febrer de 1942 i també tenim notícia de l'existència de neu a Sant Pol el febrer de 1955.

Nevada de 1937. El carrer Santa Clara només està edificat pel cantó esquerre, amb la casa de Pepita Maristany

Nevada de 1942. Ja s'ha començat a construir el cantó dret del carrer Santa Clara

Nevada de 1937.
Encara no estan
construïts els
safareigs públics de la
Pujada de Sant Pau

Nevada de 1938.
Ja hi ha els safareigs
públics de la Pujada
de Sant Pau i no hi
ha la paret al final de
la pujada

Nevada de 1942. Ja
esta construïda la
paret del final de
la pujada amb la
carretera

Nevada de 1985
des del Pla de les
Palmeres. La palmera
petita s'havia plantat
feia poc, quan una
ventada havia partit
per la meitat la que hi
havia anteriorment

Nevada del 2012

Nevada de 1962 des de Sant Pau. S'hi poden veure edificis emblemàtics com la *Torre Parés* i la masia de *Can Reig*, actualment desapareguts

La nevada més important de la història meteorològica de Sant Pol es produeix el desembre de 1962. Les temperatures són excepcionalment baixes a tot el continent i a Catalunya han baixat entre 8 i 10 graus en poques hores. La nit de Nadal, quan els santpolencs són a casa o a la *Missa del Gall*, comença a nevar amb força i ho farà durant 24 hores seguides.

Una altra nevada que tothom recorda és la de 1985, fruit de la gran fredorada, la segona onada de fred més important del segle XX. Va afectar tot el país entre el 5 i el 17 de gener i Sant Pol no va ser cap excepció.

Segle XXI

Sens dubte la més destacada d'aquest segle és la nevada de març de 2010, que generà un gran caos a nivell de mobilitat i talls persistents de corrent elèctric, que van arribar a parilitzar algunes zones del país, però també hi ha hagut algunes enfarinades com la de febrer de 2012. És ben clar que a casa nostra no estem preparats per afrontar la caiguda de molta neu en poc temps, però de ben segur que quan torni a nevar tots correrem a buscar el mòbil per immortalitzar un nou Sant Pol de postal.

Bibliografia i webgrafia

- 📖 Publicació *El Santpolench* (1890-1894)
- 📖 Publicació *La Costa de Llevant* (1894-1920)
- 📖 Publicació *Ideal* (1949-1957)
- 📖 <http://historiadeltmps.blogspot.com>

Fonts documentals i imatges

- 📖 Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar (AMSP)
- 📖 Arxiu Pere Sauleda

AINAUD DE LASARTE I SANT POL

Cristina Bosch i Prat

Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

Passat el desè aniversari de la seva mort, recordem l'origen del vincle entre Sant Pol i dues grans figures com Conxita Badia i el seu gendre, Josep Maria Ainaud de Lasarte.

Dolors Badia i Millàs
i Francesc Pascual i
Roqueta

Conxita Badia

L'origen de tot

En Francesc Pascual i Roqueta no va néixer a Sant Pol, però va venir de ben jove, a viure a casa dels seus oncles, els Roqueta i Isern. La casa estava situada al carrer de l'Escola (actual carrer Ignasi Mas Morell). El seu oncle li va ensenyar música i va aprendre a tocar molt bé el violí i l'orgue. Conegut com "Senyor Paco", tocava l'orgue a l'església i s'anunciava a la premsa com a "afinador de pianos".

Als 23 anys va anar a viure a Barcelona, on va conèixer la Dolors Badia i Millàs, amb qui es casà l'any 1905 i va tenir una filla anomenada "Música". La Dolors era germana de Conxita Badia, la famosa soprano i pianista, cosa que propicià que aquesta vingués a passar moltes temporades a Sant Pol. També hi tenia altres vincles, doncs havia estudiat música a l'Escola Enric Granados i allà hi havia conegut l'Antoni Sauleda Paulís, amb qui feu gran amistat. Quan venia a Sant Pol anava sovint a veure'l i ell li deixava el seu piano perquè assagés i fes els seus arpegis.

La Conxita va tenir 3 filles, fruit del seu matrimoni amb Ricard Agustí: Conxita, Mariona i Carme. Aquesta última, Carme Agustí Badia, es casà l'any 1957 amb Josep Maria Ainaud de Lasarte, advocat, historiador, polític i activista cultural.

Josep M. Ainaud de Lasarte

Nascut l'any 1925 a Barcelona, en el si d'una família amb fortes inquietuds culturals, el seu pare fou el pedagog i artista Manel Ainaud Sánchez i la seva mare Carme de Lasarte Karr. Com a estudiant de dret, durant la segona guerra mundial va col·laborar amb els aliats, passant informació als anglesos sobre els moviments de vaixells al port de Barcelona i pilots i fugitius per la frontera dels Pirineus. El 1948 va fundar la Societat Catalana d'Estudis jurídics, econòmics i socials, filial de l'Institut d'Estudis catalans i el 1952 es va llicenciar en dret, per la Universitat de Barcelona, on va militar en grups de resistència antifranquista i catalanista. No ens entretindrem a repassar fil per randa el seu destacat i extens currículum, però si que recordarem que va ser una persona que dedicà la seva vida a divulgar la història i la cultura catalanes des de diversos mitjans de comunicació, tant escrits com audiovisuals, amb un compromís cívic i polític, complementat amb conferències arreu de Catalunya, Espanya i l'estranger.

Si alguna cosa va caracteritzar la trajectòria d'aquest home excepcional, va ser compaginar

Casa on vivia el "Senyor Paco" al carrer de l'Escola (actual Ignasi Mas Morell)

Juliol de 1950
Josep M. Ainaud de Lasarte, Carme Agustí Badia i la seva germana Conxita

Josep M. Ainaud de Lasarte al Jaciment romà de Moré (1946)

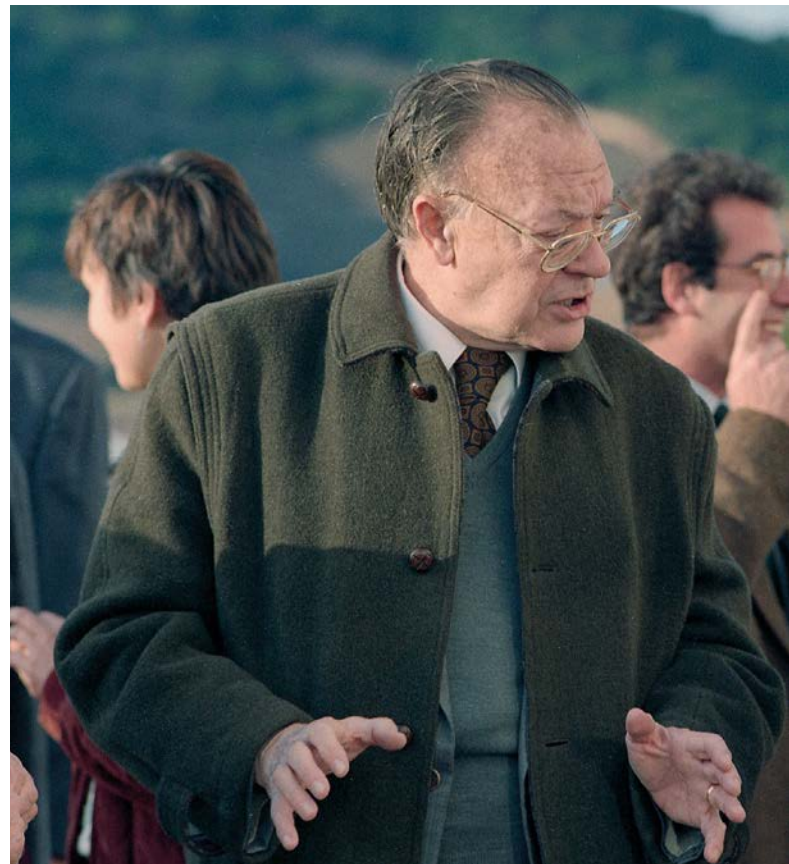
Diada 11 de
Setembre de 1987.
Conferència Josep M.
Ainaud de Lasarte

les seves conviccions, la senzillesa i la honestetat de la seva actitud i manera de viure i la cordialitat en el tracte amb tothom, fos qui fos, pensés el que pensés, vingués d'on vingués, que sempre acompanyava amb un somriure als llavis.

Potser per això a Sant Pol se'l va estimar tant, amor en bona mesura correspost. Si bé és cert que el seu vincle amb la nostra vila no va ser mai tant fort ni tant especial com el que tenia amb Tossa de Mar, va escriure això sobre el nostre poble:

L'acollidora manera de ser de la seva gent, la proximitat de la ciutat de Barcelona, la bellesa dels seus indrets i les bones comunicacions per tren i carretera expliquen perfectament el perquè Sant Pol va ser el lloc escollit per moltes famílies barcelonines del nostre segle per a passar-hi l'estiu. No va ser mai allò que se'n deia "una platja de moda", amb casino i llocs de passeig. Ha estat sempre, fonamentalment, un lloc acollidor, per a tota la família.

Josep M. Ainaud de Lasarte amb Joan Coromines inaugurant els Jardins de Pere Coromines a Sant Pau (1992)

Conferència sobre els geganters al Centre Cultural i d'Esbarjo

Inauguració de la Biblioteca al pis de l'Estació (octubre 1996)

ELS LLIBRES SÓN ELS MILLORS AMICS QUE PODEM TENIR A LA VIDA

Tothom que el coneixia en destaca aquest tracte proper i afable i el seu interès per tot allò que l'envoltava. Quan era a Sant Pol participava en totes les activitats culturals de la vila i venia sempre que se'l convidava. Així, l'any 1987 va oferir una conferència a l'Esplai, sobre la Diada de l'Onze de setembre.

L'any 1992 va participar en la inauguració dels Jardins Pere Coromines i l'any 1994 va captar

l'atenció de tothom, com a pregoner de la Festa Major de Sant Jaume.

Tampoc va faltar a la inauguració de la Biblioteca Municipal al primer pis de l'estació l'any 1996, on va dirigir unes paraules de lloança als llibres, segons ell "els millors amics que podem tenir a la vida". Un any més tard va participar també en els actes del 50 aniversari del *Cor Germanor*.

Commemoració dels 50 anys del Cor Germanor (1997)

Presentació del llibre *El Sant Pol de l'avi* (2000)

Bibliografia

- 📖 Sauleda Parés, P. i Sauleda Parés, J. (2000). *El Sant Pol de l'avi*. Sant Pol de Mar
- 📖 Sauleda Parés, P. i Sauleda Parés, J. (2018). *Altres apunts i retalls*. Sant Pol de Mar
- 📖 Moré Aguirre, D. (2013). *Josep Maria Ainaud de Lasarte (1925-2012). Un home que va estimar Tossa*. Quaderns de la Selva n. 25.

Fons documentals i imatges

- 📖 Arxiu Pere Sauleda

Sempre va continuar vinculat a Sant Pol, l'any 2000 va venir per la presentació del llibre *El Sant Pol de l'avi*, de Pere i Jordi Sauleda, del qual n'havia fet el pròleg, on hi va escriure "Quan haurem acabat de llegir el llibre sabrem més coses de la gent de Sant Pol, i haurem après una cosa important: que només s'estima allò que es coneix". L'any 2005 va participar en l'acte d'inauguració de la Fundació Pere i Joan Coromines, que es va fer a l'antiga sala polivalent. Així doncs, on hi havia un acte cultural allà hi era Josep M. Ainaud de Lasarte, de manera que no és pas estrany que en fer les obres de remodelació de la sala, l'any 2010, es decidís posar-li el seu nom.

Inauguració de la fundació Pere i Joan Coromines (2005)

La sala polivalent es renova

L'any 2010, la sala polivalent ubicada als baixos de l'edifici que també acull el Museu de Sant Pol –annex a les dependències municipals de la plaça de la Vila–, va ser batejada amb el nom de Josep M. Ainaud de Lasarte coincidint amb les obres de renovació de la sala.

Aquest 2022 la sala polivalent Josep M. Ainaud de Lasarte ha estat objecte d'una nova actuació d'arranjament enfocada a millorar-ne la seva acústica i il·luminació, i a dotar-la de nou equipament tècnic que permeti, entre d'altres, oferir el servei de videoacta dels Plens Municipals.

CARME KARR, PRECURSORA DEL FEMINISME A CATALUNYA

A Josep M. Ainaud de Lasarte li agradava recordar els seus orígens familiars: francès (Ainaud), basc (de Lasarte), andalús (Sánchez) i alemany (Karr). Arrels foranes, però que l'havien forjat com a catalanista de cap a peus. Precisament, les seves arrels alemanyes són per part de l'àvia materna: Carme Karr i Alfonsetti (Barcelona, 16 de març de 1865 - 29 de desembre de 1943) qui fou una destacada periodista, escriptora, feminista, pacifista, musicòloga i publicista.

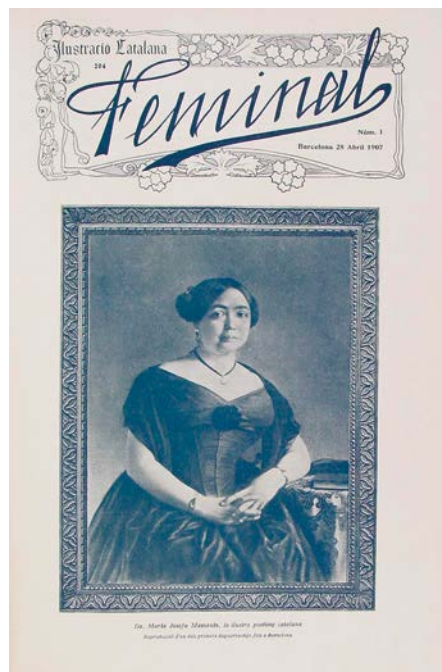
Carme Karr va ser una de les promotores més avançades del feminisme català de principi del segle XX, com Dolors Monserdà, amb qui col·laborà. El seu feminisme advocava per dotar les dones d'eines que les capacitessin tant per a l'exercici d'una professió com per a la igualtat de drets.

Nascuda en el si d'una família estrangera, va integrar-se a la vida cultural catalana i va començar a col·laborar en la revista *L'Avenç* i, més endavant en *Juventut*. La seva cultura i formació li van facilitar l'entrada en el periodisme, que es va convertir per a ella en una via d'expressió de les seves idees modernes i avançades. Sota el pseudònim de Xènia va iniciar una polèmica amb Eugeni d'Ors, el "Xènius" de *La Veu de Catalunya*, i amb el seu nom signà articles en català i en castellà en el *Diario de Barcelona*, *El Día Gráfico* i en *Las Provincias*.

Bibliografia

- ☛ Suplement *Elles* (*Diari Ara*) <https://interactius.ara.cat/histories-de-dones/carme-karr>
- ☛ Molas, Sílvia Marimon. *Carme Karr, una veu contra la societat patriarcal del 1910*

EL SEU FEMINISME ADVOCAVA PER DOTAR LES DONES D'EINES QUE LES CAPACITESSIN TANT PER A L'EXERCICI D'UNA PROFESSION COM PER A LA IGUALTAT DE DRETS

Karr va dirigir la publicació *Feminal* durant 10 anys

Per la seva dedicació quasi en exclusiva a l'escriptura en mitjans de comunicació, va esdevenir el precedent més proper a una professional del periodisme.

Quan el 1906 va aparèixer *La Il·lustració Catalana*, el seu director va fer-li l'encàrrec de preparar un suplement mensual dedicat a les dones. Així va néixer *Feminal*, una revista que va sortir des de 1907 fins a 1917, de la qual va ser directora i impulsora i aconseguí una qualitat de contingut i de presentació ben notables.

Des del seu treball periodístic i la seva praxi vital va maldar sempre per aconseguir la igualtat entre homes i dones i per engrescar les dones cap a una formació que les capacités professionalment. El 1913 va fundar i dirigir "La Llar", una residència per a professores

i estudiantes, mentre que el 1921 va impulsar l'associació *Acció Femenina* i el 1931 va signar el manifest que demanava al president Macià el vot per a les dones. Amant de la llibertat i del pacifisme, amb la Guerra Civil, el franquisme i la Segona Guerra mundial va quedar profundament afectada. Es va anar apagant fins que va morir, a la seva casa de Sarrià, sense cap reconeixement a la seva extensa obra.

No va ser fins al 2008, passats seixanta-cinc anys de la seva mort, que la Generalitat de Catalunya va instituir els Premis Memorial Carme Karr (per a la igualtat d'oportunitats home-dona en els mitjans de publicitat i d'informació catalans), i va posar el nom Carme Karr al Centre de Formació d'Adults de la presó de Lledoners.

PENYA MELONS

VETLLANT PER MANTENIR VIVES LES TRADICIONS DE SANT POL

L'entitat es va crear com a resposta, inicialment, a l'eliminació del Consell de Joventut de Sant Pol i, amb el temps, va anar agafant el relleu d'activitats que organitzaven altres entitats per evitar-ne la seva desaparició. Aquest 2023 ho ha tornat a fer amb la Marxa de Sant Pau.

A Tot Drap
Agrupació Escolta el Nus
Amics de les Arts
Ampa Escola Sant Pau
Ampa Institut Sant Pol-La Vallalta
Associació Fira Alternativa
At. Club Sant Pol
Centre Cultural i d'esbarjo
Cineclub Akira
Club Bàsquet Sant Pol 07
Club Nautic Sant Pol de Mar
Club Petanca Sant Pol
Club Petanca Santpolenc-Maresme
Club Tennis La Riera
Club Tennis Sant Pol
Colla de Geganters
Col·lectiu Feminista de Sant Pol
Comissió de Reis
Crisol
Eshart Dansaire
Grup l'Hotel
La Infernal de la Vallalta
Penya Melons
Penya Xindries
Unió d'Establiments i Serveis
Volades Santpolenques
Vòlei Sant Pol

La Penya Melons va néixer el 3 de novembre del 2009, en un moment en què moltes inquietuds del que estava passant a Sant Pol promouen la creació de l'associació. En aquell moment, el Govern municipal va decidir eliminar els diferents consells municipals i això va suposar la desaparició del Consell de Joventut. Un òrgan que vetllava per les activitats lúdiques pel jovent i que en desaparèixer, aquestes van quedar orfes, com per exemple, la nit de Cap d'Any, concerts, col·loquis temàtics, etc. Per altra banda, ens vam trobar que l'única penya jove que resistia en aquest context, la Penya K1, deixava l'organització del Carnestoltes que duia a terme conjuntament amb la Penya TOC.

Aquests fets van propiciar que un grup de joves apostés per crear una associació per tal de mantenir l'oferta d'activitats orientades al públic juvenil de Sant Pol de Mar. La primera convocatòria va ser fent un cartell amb dibuixos animats dels anys noranta amb un eslògan que hi deia: "Si coneixes aquests dibuixos, encaixes al perfil de la colla. Vine a l'assemblea!". Uns dies després vam

aconseguir atraure a persones d'entre 20 i 30 anys i poder fer una primera assemblea a la Punta oberta a tothom. L'assemblea va ser un èxit, fins al punt que es va decidir convocar-ne una altra per formalitzar l'entitat.

I ara sí, aquí arribem al 3 de novembre del 2009 al "VoraPub", nom del Restaurant Voramar quan funcionava com a bar de copes fora de temporada. Aquell dia es va constituir la Penya Melons després d'un intens debat i una ajustada votació per decidir el nom. La proposta inicial va ser "Màrtirs de Sant Pau", però va ser un membre fugaç –perquè mai va arribar a formar part de la colla i només va venir a aquella reunió– qui va fer la següent reflexió: "Si els grans es diuen Penya Xindries, els joves ens hauríem de dir Penya Melons".

Unes setmanes més tard de la fundació, la Penya Melons ja va organitzar el Cap d'Any 2010 amb la voluntat d'oferir una alternativa a Sant Pol perquè els joves no s'haguessin de desplaçar fora del poble aquella nit i seguir amb la

tradició que agafàvem del Pipa Club. Aquesta festa la vam seguir organitzant sis anys més.

Amb aquesta mentalitat de mantenir les activitats de Sant Pol, el mateix 2010 ens vam fer càrrec de l'organització del Carnaval agafant el relleu que deixava la Penya K1, organitzant la Rua, el Pregó, el ball de nit i es complementava amb el dinar del carrer Nou, que organitza el diumenge la Penya TOC.

Després de sis anys de carrosses, rues, pregons punyents i cantats, vam cedir l'activitat al Cau el Nus perquè la continués viva. Ens començàvem a fer grans per liderar aquest tipus d'activitats festives i vam passar a crear una comparsa més de la rua que ha estat viva amb més o menys èxit fins a l'actualitat.

Tot i que la voluntat del que organitzàvem era, principalment, mantenir les activitats que es feien al poble, també en vam organitzar de noves com van ser les pantalles gegants per la final de la Champions del Barça i vam enganxar una bona època que ens va permetre celebrar tots els títols amb la gent del poble i que esperem poder-ne celebrar més ben aviat.

Seguint amb les ganes de mantenir tradicions, el 2012 vàrem demanar entrar com a entitat a la comissió de reis i 2 anys més tard, el 2014 vam crear un xou anomenat "ENX el nou Xou" per obtenir fons per la Marató de TV3. Un espectacle de varietats, muntat exclusivament per la Penya, al Centre Cultural, i que va tenir una

gran acollida per part del públic que va omplir el teatre.

Sis anys després de la seva fundació, d'organitzar les primeres activitats, d'anades i vingudes de gent a l'entitat, es va mantenir un nucli de 10 membres on la majoria ja superaven els trenta anys i es va plantejar fer un canvi. Fins aleshores la Penya Melons havia estat una entitat que organitzava activitats dirigides al jovent del poble i aquell any, el 2016, tocava preparar una carrossa pel Rei Melcior, un fet que va suposar un tomb de la Penya a organitzar activitats dirigides al públic en general de Sant Pol.

Aquell mateix any i després de fer la nostra primera carrossa de reis, arribava la Festa Major de Sant Pau, que va ser suspesa per la pèrdua d'en Bruno Pomés. Un amic, membre fundador i el líder en la construcció d'aquella primera carrossa de la Penya (veure imatge superior dreta), a qui, uns dies després, li dèiem adéu d'una manera injusta. Aquest fet va afectar a l'entitat fins al punt que no es va plantejar cap activitat durant aquell any. En Bruno és el veritable motor de tota la nostra activitat i és sempre present en tot el que fem.

A partir del 2017 vam intentar organitzar diverses activitats buscant la col·laboració de l'Ajuntament i fent propostes per a tots els públics, però ens vam anar trobant diversos entrebancs fins al punt que durant un temps la nostra activitat es va reduir. Les propostes que fèiem ens eren desestimades o les condicions eren

molt diferents de les altres entitats del poble. I davant la reiterada negativa vam deixar de fer-ne, excepte una xerrada-col·loqui al setembre 2017 sobre el Dret a Decidir a la plaça de l'Ajuntament, amb un format innovador i utilitzant mitjans propis.

Enguany hem començat gaudint amb la nova carrossa del Rei Melcior, no sense dificultat, i després de catorze anys de vida assumim l'organització d'una activitat que ens fa molta il·lusió. Precisament pel mateix esperit que ens va moure a fundar la Penya Melons, no ens podem permetre el luxe de perdre una activitat tant arrelada al poble com és La Marxa de Sant Pau. La notícia que la S.E.I.R. l'Hotel deixava d'organitzar la Marxa va fer que de forma instantània i sense dubtar-ho, en prenguéssim el relleu per organitzar-la a partir d'ara. Aquest any, doncs, tindrem la 37a edició.

Aquesta és la nostra història que continuem escrivint. Seguirem com a penya amb entrebancs, entrades i sortides, encerts i desencerts, intentant organitzar i mantenir activitats arrelades a Sant Pol, perquè creiem fermament que des de les entitats es fa poble.

Per últim, agrair a tots i totes els que han format part de l'entitat en tots aquests anys que són molts i no els podem nomenar a tots. Gràcies a vosaltres podem comptar catorze anys, moltes activitats, molta gresca i molts bons moments. Esperem que puguem continuar molts anys més organitzant activitats per Sant Pol!

ELS CARRERS DE SANT POL

Comentats per un que no és de Sant Pol

Ramon Sargatal

Us acostem un nou lliurament de la història dels noms dels carrers de la vila, obra del farnesenc Ramon Sargatal

PAU CASALS,

PASSATGE DE

Pau Casals i Defilló

(El Vendrell, 1876 - San Juan de Puerto Rico, 1973).

Compositor i violoncel·lista.

"I am a catalan, today a province of Spain. But what has been Catalonia? Catalonia has been the greatest nation in the world...". Mai cap altre músic ha fet servir tan bé el pizzicato per puntejar amb la veu cadascuna de les paraules d'una explicació al món que es feia necessària. En poc més de cinc minuts, Pau Casals retia honor a la mare física, a la mare pàtria i a la pau. Va ser el 1971 a l'Assemblea de les Nacions Unides, l'organisme per al qual havia compost l'Himne de les Nacions Unides i on va rebre la Medalla de la Pau. Hi va interpretar el Cant dels Ocells, molts anys després d'haver-se retirat com a concertista. Avui aquest cant de Nadal es toca barroerament a algun estadi de futbol com a homenatge mortuori d'alguna celebritat, mentre els jugadors s'abracen i dissimuladament van sacsejant les cames perquè no se'ls refredi la musculatura abans del partit.

Dit això, que una cosa no ens faci perdre l'altra. Pau Casals va ser l'apòstol de la pau, sí, però abans que res un violoncel·lista i un compositor de renom internacional. Va fundar l'Orquestra Pau Casals, va crear amb altres compositors l'École Normale de Musique de París i va promoure fundacions per a la formació musical. Després de la guerra civil es va exiliar a Prada de Conflent i va seguir fent concerts arreu del món, entre ells molts de benèfics per ajudar els exiliats catalans. La relació de Pau Casals amb Sant Pol és indirecta però no pas intranscendent. Va ser mestre de Conxita Badia*.

Font

👤 Josep M. Corredor. *Casals, biografia il·lustrada*. (1967). Ed. Destino, 1967.

👤 Josep M. Corredor. *Converses amb Pau Casals* (1967). Edicions de la Ela Geminada, 2012.

👤 <http://www.paucasals.org/ca/PAU-CASALS-discurs-a-la-ONU/>

👤 <https://www.vilaweb.cat/noticies/i-am-a-catalan-45-anys-del-discurs-historic-de-pau-casals-a-lonu/>

Localització

Barri de Sant Pol 2000.

PAU SIMON,

CARRER DE

Pau Simon i Vives

(Sant Pol de Mar, 1828 - Barcelona, 1896). Empresari i militar.

Era un santpolenc fill de pagesos que va fer fortuna a Cuba, primer amb negocis de terrissa i més tard conreant la planta del tabac. Va desembarcar el 1828 al port de Santiago de Cuba. Tenia 42 anys. A partir d'aquesta data, consta documentalment que molts membres de la família van residir-hi. Arran de la pèrdua de la colònia, va tornar a Sant Pol. El carrer que duu el seu nom està ubicat molt a prop del monestir de Sant Pau, damunt de la Punta*, l'entorn de la qual va comprar per urbanitzar-lo i parcel·lar-lo. Va aplanar-ne els terrenys, va barrinar la penya que s'hi aixecava i va regalar la pedra que en sortia a l'Ajuntament perquè pogués construir el mur de contenció de la Riera. També va fer arribar l'aigua a la zona des d'un pou que va manar perforar en una propietat que tenia al Cau (vegi's carrer Sant Pau*). Parlem del tram del passeig de la Punta que va des del pas a nivell fins a la colzada del Club Nàutic. Deixarem constància que va ser capità del Cuerpo de Voluntarios de la Isla de Cuba (i, endemés, condecorat!). I recordarem també que el seu fill Agustí —que va acabar rematant el projecte immobiliari del pare— va ser el primer santpolenc que es va passejar per Sant Pol en automòbil. Recorda-ho, vianant, quan hakis de redossar el cotxet del nen a la paret de la vorera per tal que cap conductor no te l'enfilí al capó del seu artefacte. Els Simon, pioners en tantes coses!

Font

📖 Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol de l'avi*. 2000.

📖 Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. Altres apunts i retalls*. 2018.

Localització

Centre vila.

PERE COROMINES,

AVINGUDA DE

Pere Coromines i Muntanya

(Barcelona, 1870 - Buenos Aires, 1939). Polític i escriptor.

"El meu pare, de lingüista, no en tingué mai res, i de filòleg, parlant pròpiament, tampoc no en fou mai", li diu Joan Coromines* a Josep Pla* D'acord, però en parlarem igualment perquè té un carrer dedicat i perquè se'l mereix.

Va ser un dels grans intel·lectuals republicans de Catalunya i un dels bons polítics que aquest país va tenir a començaments del segle XX. Adscrit de jove a l'activisme anarquista, va acabar treballant pel catalanisme d'esquerres. Va exercir càrrecs importants, com els de conseller de Justícia i Dret durant la Generalitat republicana, diputat a Corts per Esquerra Republicana (a les eleccions del 1936) i Comissari General de Museus durant la Guerra Civil. En el camp intel·lectual va ser membre fundador de l'Institut d'Estudis Catalans i president de l'Ateneu Barcelonès. També va dirigir el diari *El Poble Català*. Com a pensador, és autor, entre moltes altres obres, de *La vida austera*, una obra magnífica que intenta definir un model de moral laica. Els dietaris i articles que va publicar tenen molt de valor per a la memorialística i la historiografia catalana. És clar que a nosaltres el que ens estira fort de debò és el llibre *Jardins de Sant Pol* (1926), una obra molt singular de reflexió metafísica a partir dels paisatges que el van acompanyar durant el temps que va passar a la vila per recuperar la salut. La biblioteca que avui tenim al poble havia estat la seu de l'Ajuntament de Sant Pol fins a aquell any 1926. El consistori acabava de comprar la casa del costat, que pertanyia a l'hisendat Ramon Planiol i Claramunt*, empresari santpolenc a Cuba. Un any més tard, Pere Coromines va comprar en subhasta pública la casa que havia deixat l'Ajuntament per mudar-se a la nova. Per tant,

Coromines, que ja feia temps que feia estades al poble, no va arribar a ser veí d'en Planiol quan aquest visitava el poble. No hi fa res. En un viatge a Cuba, Ramon Planiol li va fer d'amfitrió i van tenir temps de sobres per seure a l'ombra i arreglar el món. La casa que va comprar Coromines va ser requisada per la Falange durant la guerra civil. Més tard, la família Sauleda va fer mans i mànegues per recuperar-la i ara és la Fundació que porta el seu nom.

Font

📖 Carles Duarte (director) *Apologia de Barcelona i altres escrits*. Ed. la Magrana, 1989.

📖 Jordi Sales i Coderch. *Pere Coromines. Jardins de Sant Pol. Un llibre singular en la literatura catalana* (dins de *Pensament i filosofia a Catalunya*, Vol. 2 —Coord. de J. Montserrat i Molas—) UB, 2004.

📖 Pere Tió i Sauleda. Periodista i editor. Exredactor en cap d'Opinió al diari *Avui*.

📖 Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre*. El Sr. Ramonet, 2007.

📖 Josep Pla. *Homenots* (dins d'*Obra Completa*, Vol. 16) Ed. Destino, 1970.

Localització

Urbanització Can Villar.

PLAÇA, CARRER DE LA

És el carrer que arrenca de la Plaça de la Vila, però el nom li ve del Mercat de la Plaça, que en un altre temps s'havia fet darrere de la nova casa consistorial. La primera es trobava a l'edifici de l'actual Fundació Pere Coromines*. L'any 1927 va comprar la propietat de Ramon Planiol i Claramunt*, amb més espai, i s'hi van traslladar totes les dependències. Al darrere, on ara hi ha la Sala Polivalent, s'hi feia el mercat de carn, peix i verdura.

Batejarien aquest carrer amb cent noms diferents i els santpolencs continuarien dient-ne el carrer... de Ca la Mònica. Per què? Doncs perquè la Mònica Ramon és l'heroïna popular fixada a la memòria col·lectiva de Sant Pol. Vídua de molt jove i amb dos fills petits per pujar, va vèncer totes les adversitats fent de bovera. Era un ofici extenuant. Consistia a dur una enjovada de bous fins a la platja perquè estiressin les barques i les traguessin de mar. Calia força, destresa i capacitat de sacrifici. Més tard, la Mònica va posar botiga de comestibles a la preciosa casa modernista del carrer que comentem. Aquesta casa va ser projectada per Ignasi Mas i Morell*. Un nét de la Mònica Ramon és el metge Salvador Tió Vidal*, també molt estimat al poble.

Un cop travessat el carrer de l'Abat Deàs*, on s'obre la Plaça Francesc Moragas*, el carrer de la Plaça s'enfila i acaba en un cul-de-sac. A dalt de tot molts santpolencs troneres dels anys setanta hi tenien el seu catau musical per a la reparació del cos i de l'ànima. Es deia El Gato Negro. Es veu que per tal de no posar negres els veïns a altres hores de la matinada, els engatats sortien per una porta del darrere, que donava al carrer d'Antoni Sauleda i Paulís* i era de més bon angulejar.

Altres noms

Nom popular des de mitjans del XIX: Carrer de Ca la Mònica.

Font

- 📖 Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol de l'avi*. 2000
- 📖 Pere Tió i Sauleda. Periodista. Excav de cultura del diari *Avui*.

Localització

Centre Vila.

POMPEU FABRA, CARRER DE

Pompeu Fabra i Poch (Barcelona, 1868- Prada de Conflent, 1948). Gramàtic

Algú va qualificar aquest catedràtic de Llengua catalana i president de l'Ateneu Barcelonès com el legislador del català modern. I és que si avui escrivim el català amb una mateixa unitat ortogràfica i gramatical a totes les zones on es parla és gràcies a aquest enginyer industrial que va dur al camp de la lingüística el desig de rigor i claredat propis del seu gremi. Pompeu Fabra va ser l'unificador de la llengua catalana i qui va fixar-ne la grafia, el lèxic i la morfosintaxi tot partint de l'observació respectuosa de les variants dialectals de la nostra llengua. El 1913 va publicar les famoses Normes ortogràfiques; el 1917, la Gramàtica Catalana (adoptada com a oficial per l'Institut d'estudis Catalans); el 1924, les Converses Filològiques i el 1932, el Diccionari General de la Llengua Catalana.

L'any 2018, en una jornada acadèmica organitzada per commemorar el 150è aniversari del seu naixement, un professor de la Universitat que porta el seu nom explicava als assistents la qüestió que un dia li va formular un alumne: —"Com és que hi ha una universitat a Barcelona que porta el nom d'un diccionari?". En fi, *sic transit gloria mundi*...

Font

- 📖 Ramon Sargatal i Susanna Canal. *Diccionari d'escriptors en llengua catalana*. Ed. 62, 1998.
- 📖 Carles Soldevila. *Figures de Catalunya*. Ed. Aedos, 1962.
- 📖 Entrevista a Antoni Solà, mestre i exalcalde de Santa Coloma de Farners.

Localització

Barri de Can Pou.

PONENT,

CARRER DE

Els romans li deien *Favonius* perquè, en efecte, el consideraven un vent favorable. Els grecs el coneixien amb el nom *Zephyros*. "L'Occident equinoccial ens envia el *favonius*, que t'anomenaran zèfir fins i tot els qui no saben grec", ens diu Sèneca. Nosaltres, poliglots d'aquí caic, aquí m'aixeco, l'anomenem ponent i avall que fa baixada. Al capdavant, no és el vent que ens arriba d'allà per on el sol es pon? Doncs ja està. En el quadrant nord de la rosa dels vents l'acompanya el mestral. El ponent (que si bufa amb moderació pren el nom de ponentol) és un vent que no porta pluja, que pot arribar a ser molt sec i que de vegades cala foc als boscos. Això és degut al fet que abans d'arribar a Catalunya ha travessat tota la península i ha anat perdent la humitat.

"De ponent, ni gent ni vent", diu el refrany, sense referir-se a la justícia espanyola... El valencià Ausiàs March tampoc no en tenia una opinió tan amable com la dels romans i grecs: "(...) facent camins dubtosos per la mar, mestre i ponent contra d'ells veig armar...". A Sant Pol el carrer de Ponent s'arma al barri de les Roques Blanques, el més occidental del municipi. El seu traçat urbanístic dibuixa més un interrogant que no pas una certesa. Que cadascú, doncs, estimi aquest vent segons la seva conveniència.

Font

- ☛ Sèneca, *Questions naturals*, V, XVI, 5.
- ☛ Ausiàs March. Poema *Veles e vents*.

Localització

Barri de Roques Blanques.

PUNTA,

PLAÇA DE LA

De "punta", el que es diu "punta", només en tenia l'extrem vessant al mar. La resta era més aviat la gepa alçada d'un camell... A la part interior de l'espigó de Sant Pol, moria un penyal rocós, rotund, gibraltaresc, que sortia de Sant Pau i que la carretera de França ja havia urpejat. El promontori feia una barrera natural contra les bufades de llevant. Per això era un bon recer per als tomàquets i enciams dels horts que s'hi feien a sota. Tota aquesta punta va ser esmicolada a barrinades i a cops d'audàcia per un home: Pau Simón*. Ell va en començar la urbanització fins arribar precisament a l'actual espigó. Ens podem fer una idea de l'encant que aquest nou passeig va tenir al seu dia quan contemplem la casa modernista (Can Camino) que ha resistit els embats dels plans urbanístics. L'any 1922 el Dr. Furest* va continuar urbanitzant el sector de la platja de les Escaltes. S'hi van aixecar unes cases d'arquitectura senzilla i deliciosa. Cap al 1934, la Punta va tornar a canviar d'aspecte: es van anar enderrocant les cases que s'hi havien construït i se'n van expropiar els horts. Amb l'espigó començat el 1949, l'aspecte de la façana marítima de Sant Pol canviaria definitivament. Avui t'asseus a la barana de la Punta, d'esquena al mar, i, no saps per què, et vénen al cap les barrinades de l'inefable Pau Simón...

Altres noms

Primer tram, fins a l'actual Punta: Carrer Carril i també carrer Ferrocarril. Més tard, Avda. Dr. Furest
Segon tram, el de les Escaltes: Avda. de Francesc Macià.

Font

- ☛ Pere i Jordi Sauleda. *El Tren i la Punta*, 2006.

RAJOLERIA,**CARRER DE LA**

El carrer de La Rajoleria es diu així precisament perquè es troba al bell mig de tot un sector urbà que es coneix amb aquest nom. És la zona més baixa del sot del Morer. A finals del XIX una colla de constructors hi van muntar una bòbila en règim societari per tal de tenir prou subministrament de rajoles, totxos i maons.

El cas és que no van ser els primers a tenir la idea d'instal·lar-hi una factoria. Amb l'expansió de l'imperi romà i la construcció d'assentaments prop de les vies de comunicació, com a la Via Augusta*, els romans ja aprofitaven les terres més riques en argiles i amb proximitat d'aigua per aixecar-hi les terrisseries. D'aquesta manera s'asseguraven la producció de maons i altres peces de recobriments i de decoració. A Catalunya en tenim diverses, una de les quals, al barri que comentem. A sota de l'argila que van gratar i gratar els constructors santpolencs van començar a sortir peces romanes fetes pels seus col·legues de fa dos mil anys.

Font

📍 Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre*. Sant Pau del Maresme, 2007.

Localització

Barri de la Rajoleria.

RAMON BERENGUER,**CARRER DE****Ramon Berenguer I,
dit el Vell**

(Barcelona, 1023-1076).
Comte de Barcelona, Girona,
Osona, Carcassona i Rasés

Temps era temps, els reietons àrabs de les taifes pagaven uns bons tributs als nostres governants a canvi de la protecció comtal. Ramon Berenguer I en va treure un bon profit per eixamplar els seus territoris, sobretot cap a Ponent.

Deixem estar, però, la geopolítica. Fa, una xafarderia? Acosta't... Resulta que l'àvia d'aquest comte era Ermessenda de Carcassona, dona de caràcter. Ella va fer que el nét es casés amb Blanca de Narbona després d'un primer matrimoni amb Elisabet de Nimes. El cas és que el noi, ja casat, es va encaterinar d'Almodís de la Marca, també casada. L'àvia va alçar el crit al cel, i mai millor dit. Se'n va anar rabent a veure el Papa i va fer que excomunicés la parella per adulteri. Però Ramon Berenguer també era llarg: va untar convenientment els prelats i els bisbes perquè anessin a veure el pontífex i li asseguressin que era el matrimoni anterior, el que era defectuós, perquè hi havia llaços de consanguinitat involuntaris.

I acosta't més... Vols saber el millor? Tot això ho explica un musulmà (Abu Ubaid al Bakri) en un text escrit en àrab.

El bon home, autoritzat per Al·là a casar-se tants cops com li rotava, no devia entendre a què venia tot aquell sidral. Dret canònic a part, el cas és que devem a aquest Ramon Berenguer la redacció dels primers Usatges, el text més antic del Dret públic català i que s'avançava en 160 anys a la Carta Magna anglesa.

Però com és que parlem de Ramon Berenguer I, i no del segon, del tercer o del quart? Doncs perquè ell va afavorir el naixement de la vila de Sant Pol. Després de la destrucció sarraïna, Ramon Berenguer i Almodís van reedificar el monestir, el van encomanar a l'abadia de Lerins (Provença) i l'arribada de nous monjos benedictins va afavorir que els primers pobladors civils s'assentessin al peu del turó.

Font

📍 Martí Aurell. *Les noces del comte. Matrimoni i poder a Catalunya (785-1213)*. Omega Ed. 1998.

📍 Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre*. Sant Pau del Maresme, 2007.

Localització

Barri del Sot del Morer (Urbapol).

RAMON LLULL,**CARRER DE****Ramon Llull**

Palma, 1232-Tunísia?, 1316). Filòsof.

En el món de la boxa, tan important és deixar anar bons cops de puny com saber rebre'ls sense que t'afectin massa. Aquesta virtut és la que els entesos coneixen amb el terme "encaixar". Ramon Llull hauria estat un púgil de primera perquè encaixava i encaixava... Se n'anava a Tunísia o a Bugia (on, recordem-ho, els catalans hi havien constituït consolsats de mar*), proposava als soldans de torn una disputa dialèctica sobre quina era la millor religió, els deixava sense arguments... i tot seguit rebia un jec de bastonades. vet aquí la raó de la força contra la força de la raó, devia pensar el pobre Ramon, tancat al calabós uns quants mesos. Abans, a Mallorca, ja havia encaixat la punyalada per darrere d'un esclau que li ensenyava els rudiments de la llengua àrab...

Una cosa semblant, en el pla intel·lectual, li va passar a París: s'hi va presentar amb un tractat filosòfic sobre l'*Art de trobar la veritat (Ars Magna)*, basat en un complex sistema de figures geomètriques, recursos algebraics i un vocabulari desconegut. Què van fer els intel·lectuals del nord? Com que no hi entenien un borrall, de tot allò que un geni mediterrani els explicava, van fer cara de pòquer i el van despatxar. Ah, però Llull encaixava i encaixava: en va simplificar els plantejaments i va tornar a la càrrega, ara amb una *Ars* més breu i més entenedora per a aquells infeliços: l'*Ars generalis ultima*.

Ramon Llull era un mallorquí benestant que un bon dia va sentir la revelació divina. Va abandonar riqueses i família, es va fer dominic (després franciscà) i se'n va anar a córrer món amb tres objectius clars: convertir els musulmans al cristianisme, presentar als filòsofs un nou llibre per convèncer els infidels i insistir davant del Papa de la necessitat de fundar monestirs per a la formació de missioners. És extraordinari que un home que no va parar mai quiet pogués arribar a escriure més de 250 obres en llatí, àrab i català. A més a més de les dues *Artes* esmentades, destaquen el *Llibre de meravelles*, el *Llibre de les besties*, *Blanquerna* i el *Llibre del gentil e los tres savis*. Actualment hi ha un bon nombre de societats lul·lianes, sobretot a Alemanya. A Sant Pol, el carrer de Ramon Llull busca desesperadament el carrer Mediterrani. Sembla com si volgués tornar a l'Àfrica per rebre-hi un altre juli de mastegots.

Font

📖 Lola Badia i Anthony Bonner. *Ramon Llull. Vida, pensamiento y obra literaria*. Quaderns Crema, 1992.

📖 Ramon Sargatal i Susanna Canal. *Diccionari d'escriptors en llengua catalana*. Ed. 62. 1998.

Localització

Barri del Sot del Morer.

VA DE LLIBRES

Apunta't a la llista de distribució de recomanacions lectores!

Si vols rebre al teu mòbil les recomanacions de la Biblioteca de Sant Pol, envia la paraula *llibres* al número **661 874 108**, i un cop al mes rebràs un whatsapp amb tres propostes de lectura.

JOVES

El meravellós país dels Snergs
Veronica Cossanteli
Narrativa Singular, 2021

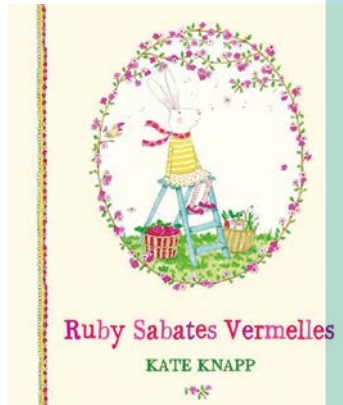

És costum entre els snergs pagar les compres amb contes. Això provoca llargues cues els dies de mercat, però a ningú li importa si poden escoltar un conte. I el millor dels contes, cosa que no passa amb els diners, és que mai s'acaben.

Els pares no haurien de ser dolents amb els fills si volen que siguin bones persones de grans. És difícil ser una bona persona, encantadora i intel·ligent si la gent que t'hauria d'ensenyar les coses et fa sentir justament el contrari per dins.

INFANTIL

Ruby sabates vermelles
Kate Knapp. Baula, 2019

La Ruby és una petita llebre que viu amb la seva àvia en una caravana molt acollidora, li agrada la natura, tenir cura del seu hort i les seves gallines. L'àvia de la Ruby Sabates Vermelles li explica:

"—Els sentiments són delicats com una closca d'ou —li va dir un dia—. Tracta'ls amb tanta suavitat com sigui possible."

Un conte ple d'amor i tendresa i amb unes il·lustracions molt detallistes i evocadores. Amb un text molt senzill pels que comencen a llegir tots sols. Si t'ha agradat el món de la Ruby i la seva àvia, t'agradarà conèixer els altres llibres de la col·lecció: *Ruby Sabates Vermelles visita Londres* i *Ruby Sabates Vermelles visita París*, on la Ruby se'n va de vacances.

ADULTS

Gent normal
Sally Rooney
Edicions del Periscopi, 2019

La Sally Rooney és una escriptora irlandesa nascuda als anys 90 (del segle XX). El llenguatge que utilitza a la novel·la és directe i clar. Però a la vegada ple de matisos i de coses explicades sense necessitat de dir-les pel seu nom.

Els dos protagonistes són dos joves d'un mateix poble que tenen orígens i ambients molt diferents. Però que es troben. I se separen. I es tornen a trobar. I es tornen a separar.

Aquest argument (que podria sonar a novel·la rosa sense massa interès), ens serveix per dibuixar dos personatges complexos amb les seves parts fosques i les seves parts més bones. Dues persones que es necessiten, no tant per sentir que han "trobat la seva mitja taronja" sinó per canviar, per aprofitar la influència de l'altre per superar les seves pors i els seus traumes.

Gent normal parla de la capacitat que tenim d'influir sobre els altres i la capacitat que tenen els altres d'influir sobre nosaltres. I de com escollim utilitzar aquest poder.

La novel·la està escrita en un estricte ordre cronològic que et permet tenir la sensació que el lector creix amb els personatges de la història. Que creix, que madura, que s'equivoca i que l'encerta, fins que finalment acabem sabent qui som, què volem i amb qui podem comptar.

M. Rosa Roura

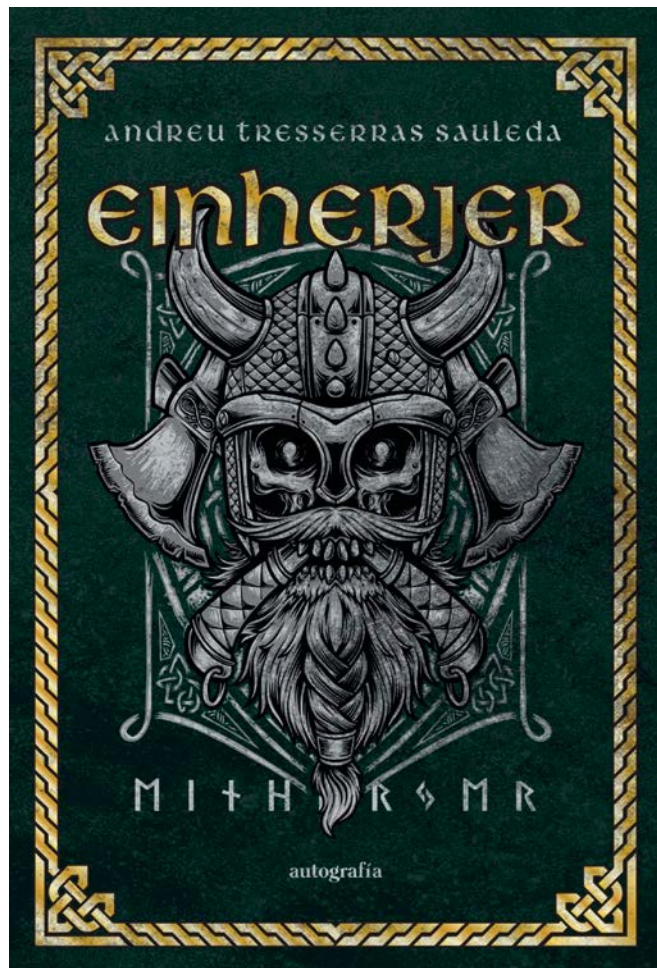
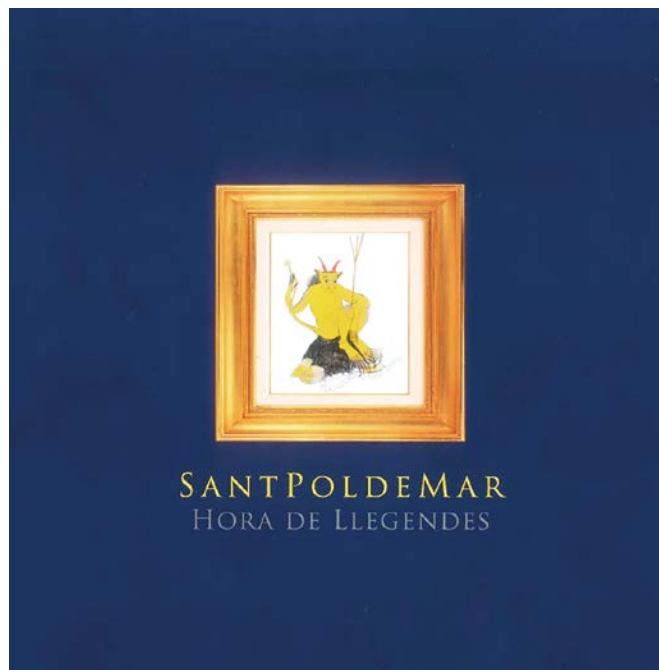
Sant Pol de Mar, hora de llegendes L'Ona, 2022

La santpolenca Maria Rosa Roura fa un recull de les principals llegendes de Sant Pol de Mar en format il·lustrat per tal de transmetre aquest imaginari col·lectiu a les noves generacions d'infants i, qui sap, potser també als seus pares.

Des del possible origen de la mítica frase sobre *Sant Pol, quina hora és?*, passant per La Pareta, El Pi del Soldat, La Llopa, Ben Hassad i la Mercè de la Murtra, o el Dimoni d'Or.

Els textos s'acompanyen amb il·lustracions de les autores Rosie Pebre Negre, Àfrica, Alba Teixidor, Laia Giménez, Nora i Esther Carbonell.

I com a picada d'ullet a la llegenda que obre el recull, el llibre es tanca amb unes plantilles per crear el nostre propi rellotge de Sol.

Andreu Tresserras Sauleda

Einherjer Autografía, 2022

Ningú sap què passa quan morim: Uns creuen que hi ha una vida eterna. D'altres, en la reencarnació. Molts, en canvi, estan convençuts que només ens espera un son etern...

I si resulta que els que l'han encertat són els nòrdics, que creien que només a través d'una mort digna empunyant una arma podrien arribar al seu paradís, el Valhalla?

En Joan és un pacífic guarda forestal que viu al cor del Montnegre, allunyat del caos i la contaminació de les grans ciutats. Poc s'imagina que, després de morir, passarà a ser un Einherjer: un guerrer que combatrà al costat dels Déus el dia de la fi del Món, el Ragnarök.

Com s'ho farà un català del segle XXI en un entorn totalment desconegut? Què li espera en aquesta segona vida?

De la mà dels mites provinents de la cultura nòrdica, la primera novel·la del santpolenc Andreu Tresserras ens endinsa en un món fantàstic ple d'èpica, violència, guerres, combats, déus i, sobretot, amics i hidromel.

EL SANT POL QUE T'AGRADA

D'aquí a quatre mesos tenim una nova cita amb les urnes per decidir el futur del nostre poble. Serà un moment important. Serà quan tots vosaltres decidireu si voleu seguir amb el govern actual d'ERC + CUP i el seu model de poble aturat, brut i amb propostes per a uns quants. O el model de JUNTS: aquell Sant Pol de tots, amb un govern cohesionat, amb activitats per a tothom. Un poble on viure tranquil·lament i amb projectes de futur.

Durant aquest mandat, i malgrat ser la força més votada, estem treballant des de l'oposició per tal de controlar i fiscalitzar el govern d'ERC+CUP.

Comptem amb un equip disposat a treballar per un Sant Pol millor. Des de l'Ajuntament, sí: però també a peu del carrer, intentant donar resposta a tots els dubtes i problemes dels ciutadans, així com millorant aspectes tan importants del nostre poble, com son la seguretat i la neteja.

Encapçalats per la Montserrat Garrido (o la Lili, com la coneixem molts), volem treballar des de l'experiència, el coneixement i escoltant a les persones, amb gent jove, preparada i amb voluntat de servei. I ho farem com millor sabem: amb il·lusió, ganes i determinació. Ara et necessitem més que mai: nosaltres no defallirem, i des de JUNTS estem convençuts que serem capaços de fer grans millores a Sant Pol. Suma't al canvi: ajuda'ns a recuperar el Sant Pol que t'agrada! Vine!

jxcatsantpolmail.com

Tel. 613 402 016

Mala fe o mandra?

Diu l'optimot que les formes adequades per designar la notícia que no diu la veritat i que es crea i es difon de manera premeditada, especialment a les xarxes socials, amb la finalitat de desinformar i de manipular el públic en benefici propi, són *notícia enganyosa o bé notícia falsa*. Malgrat aquest consell, el terme més popularitzat és el de "fake news".

De vegades sembla que això ens pot quedar molt lluny, però n'estem rodejats. En un curt espai de temps, un parell de notícies enganyoses han afectat a Sant Pol. El passat octubre, TV3 va "informar" que la licitació de la construcció de l'institut-escola de Sant Pol de Mar havia quedat deserta perquè cap empresa s'hi havia presentat, quan en realitat ja estava adjudicada. No s'entén que un mitjà com TV3 no contrastés una informació així, però que hi farem!

I recentment un personatge de la xarxa social Tik Tok va publicar un vídeo en relació a l'abocament de restes de cautxú a l'Hort de la Sole, dient que l'Ajuntament no feia res per retirar-ho, quan ja s'havia aixecat acta i s'havia reclamat a diari a l'empresa responsable. En ambdós casos, només amb una trucada, s'haurien estalviat la notícia falsa. Tampoc feia falta un gran esforç.

Si és TV3 que t'ho diu, encara es pot entendre que la gent s'ho cregui. Però que qualsevol sigui capaç de difamar d'aquesta forma a través de les xarxes socials i hi hagi gent que s'ho empassi sense posar-ho en dubte, quan segurament alguns d'ells passen a diari per davant de l'Ajuntament i són incapaços d'entrar a preguntar, és trist i convida a la reflexió.

Però bé, no ens hi capfiquem! Sempre hi haurà gent a qui li faci mandra tenir opinió pròpia.

TORNEN LES TROBADES D'UNITAT POPULAR DE SANT POL

El 4 i el 18 de febrer a partir de les 10.30h del matí i fins al migdia tindran lloc les Trobades d'Unitat Popular de Sant Pol de Mar (Sala Polivalent i Plaça de la Vila).

L'any 2019 vam organitzar les primeres Trobades amb èxit i enguany repetim l'experiència. La CUP som un conjunt de persones organitzades per promoure una nova manera de fer política, des de baix i transformadora. La CUP és una eina de tothom i per a tothom amb voluntat de representar tots els sectors de la població, les lluites populars, l'ecologisme, el feminisme, etc.

Les Trobades d'Unitat Popular serveixen per retrobar-nos tots els qui pensem com millorar Sant Pol des d'una visió d'esquerres i independentista, per posar en comú propostes i inquietuds, debatre que necessita el poble. Hi haurà diferents taules on conversar sobre cada tema: el dia 4 sobre joventut, gent gran, cultura, educació, feminisme, esports...; el dia 18 sobre eficiència energètica, benestar i cohesió social, habitatge, seguretat i mobilitat, participació i transparència, República Catalana...

Les conclusions de les Trobades seran debatudes a l'Assemblea Local de la CUP per plasmar-les a l'actualització del Projecte Polític que presentarem posteriorment.

La CUP pensem que un poble s'ha de pensar entre com més persones millor i no pas amb unes imposicions d'uns pocs tancats en un despatx.

Sant Pol el construïm alegrement entre tots!!! Tots tenim coses a aportar!!! Que no decideixin per nosaltres, decidim entre tots!!!

Reserveu-vos les dates: el 4 i el 18 de febrer ens veiem a la Plaça de la Vila!!!

Organitza't i lluita amb la CUP! Visca la Terra!

www.santpoldemar.cup.cat

JUNTS PER SANT POL si sap el que vota

El plens municipals porten punts que poden ser transcendents o poc significatius, però tots són importants i el nostre grup els estudia, valora i decideix el sentit del vot per a cadascú d'ells.

Al passat ple de desembre, el segon punt que es va presentar a votació va ser, i cito textualment: "PROPOSTA APROVACIÓ DELS PLECS DE CLÀUSULES ADMINISTRATIVES PARTICULARS I DE PRESCRIPCIONS TÈCNiques DEL SERVEI DE RECOLLIDA DE RESIDUS MUNICIPALS. CONTRACTE RESERVAT" i no, com s'ha volgut fer creure als veïns i veïnes de Sant Pol, per part d'un dels partits del govern actual, que era sobre l'ampliació del porta a porta per reciclar més i millor.

Implícitament, aquest nou concurs per atorgar el servei de recollida de residus, ja inclou l'ampliació per fer més extensible aquesta recollida a més llocs del municipi dels que ja es fa actualment.

JUNTS PER SANT POL sempre ha estat i estarà a favor del reciclatge i les mesures que ho facin més viable, però vam votar abstenció perquè creiem sincerament que aquest servei, amb les condicions que es demanen i per a ser íntegrament efectiu, està ofert econòmicament molt a la baixa, de fet 24.000 € menys anuals al cost del servei actual, i així ho vam explicar al ple.

Si tenim en compte que es necessitarà més personal, més temps de recollida, un vehicle nou i altres variants, tenim molts dubtes de que l'empresa que obtingui la concessió pugui complir els objectius d'aquests plecs, i això es traduirà en carrers més bruts, residus abandonats i malestar general, a part dels problemes de salubritat.

JUNTS PER SANT POL, si sap el que vota. Pot ser que no us agradi, però no ho heu de tergiversar.

Mala praxis

En el Pleno municipal del pasado 27 de octubre se aprobó por mayoría un Convenio de colaboración entre el Ayto. de St. Pol y un nuevo chiringuito denominado pomposamente, "Consell per la República" para crear un modelo de buenas prácticas en la contratación pública e impulsar una especie de carnet de identidad digital republicana... tal como suena. De acuerdo con el contenido, este Convenio tiene como finalidad implementar un plan piloto destinado a la Identidad Digital Republicana en los equipamientos municipales. Por otra parte, este acuerdo de colaboración, incluye, también, asesoría técnica y jurídica en las licitaciones públicas. Cabe indicar que cualquier partida económica presupuestaria a tal efecto, es constitucionalmente ilegal, los recursos del erario público en principio y por principio no se deben destinar a financiar quimeras y entelequias.

No existe duda sobre la obligación de todas las instituciones y autoridades públicas de actuar dentro del marco jurídico constitucional, bástese con recordar el art. 3 de la Ley 40/2015, de 1 de Octubre, de Régimen Jurídico del Sector Público, que establece los principios generales del funcionamiento de las Administraciones públicas.

Desde la Asociación IMPULSO CIUDADANO, de la que soy miembro de su ejecutiva, creemos que se trata de hechos de enorme gravedad y se ha interpuesto Recurso Contencioso-Administrativo contra este Acuerdo plenario por entender que estamos ante la comisión de un delito de prevaricación administrativa por todos y cada uno de los Concejales que votaron a favor del Acuerdo en cuestión (este delito viene previsto en el art. 404 del Código penal). Enrique Abad Fernández

El Teu Racó de Sant Pol de Mar

En aquesta ocasió reproduïm dues instantànies nocturnes capturades pel fotògraf @xavijosa acompanyades d'aquestes paraules:

“Quan es fa fosc sobre Sant Pol, una nit freda d'hivern amb una lluna que tot just vol créixer, i on Sant Pau i Sant Jaume, es donen la mà...”

I com que tot just hem celebrat les festes de Sant Pau, ens acomiadem amb la instantània del correfoc infantil del fotògraf @xavi_carrion, i la foto de grup dels geganters de Sant Pol.

#110ENSEXPRESSEM

Si tu també vols aparèixer en aquesta secció, envia la teva proposta a ens@santpol.cat abans del **6 de març de 2023** o bé etiqueta la teva publicació amb **#110ENSEXPRESSEM** i passa'ns l'enllaç!

Ajuntament de
Sant Pol de Mar